

ВІДГУК

офіційного опонента
кандидата економічних наук, доцента
Костецького Володимира Володимировича
на дисертаційну роботу
Пилип'юк Ярини Василівни на тему
“Фінансове забезпечення інноваційного розвитку економіки України”,
подану до захисту на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук
за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит

АКТУАЛЬНІСТЬ ОБРАНОЇ ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

В умовах формування економіки знань здатність країн створювати та використовувати знання, зберігати й ефективно використовувати існуючий науково-технічний потенціал дозволяє отримувати конкурентні переваги та прискорювати соціально-економічний розвиток суспільства. Оскільки недостатній обсяг фінансових вкладень є основною перешкодою запровадження інноваційного розвитку, постає необхідність у теоретичному обґрунтуванні та формуванні цілісного уявлення щодо фінансування інноваційного розвитку країни, що забезпечить оновлення матеріальної бази, зростання обсягів виробництва, підвищення ділової активності суб'єктів господарювання, випуску конкурентоспроможної на світових ринках продукції.

Актуальність інноваційної моделі розвитку економіки країн визначається стрімким зростанням впливу інформаційної забезпеченості інноваційної діяльності, науково-технічним прогресом та розвитком інноваційного ринкового середовища. Фінансове забезпечення інновацій на усіх етапах інноваційного циклу потрібно здійснювати на основі вибору та аналізу усіх потенційно можливих джерел фінансових ресурсів, пошуку оптимального варіанту фінансування. Це вимагає формування ефективної системи фінансування інноваційної діяльності та є важливим завданням держави.

ЗВ'ЯЗОК РОБОТИ З НАУКОВИМИ ПРОГРАМАМИ, ПЛАНАМИ, ТЕМАМИ

Дисертаційна робота Пилип'юк Я. В. є складовою наукових досліджень Львівського національного університету імені Івана Франка. У межах науково-дослідної роботи кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка “Фінансові стратегії розвитку економіки України” (державний реєстраційний номер 0112U004029) автором проведено діагностику стану та проблем фінансового забезпечення інноваційної діяльності й запропоновано практичні рекомендації щодо удосконалення фінансування інноваційної діяльності; а також “Формування фінансового потенціалу національної економіки” (державний реєстраційний № 0116U001677), внесок автора полягає у розробленні методичного підходу до проведення дослідження теоретичних та методичних аспектів фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки.

Дисертаційна робота відзначається логічністю побудови, послідовністю та системністю викладення матеріалу. Зміст та результати дисертації відповідають паспорту спеціальності 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит.

СТУПІНЬ ОБГРУНТОВАНOSTІ ТА ДОСТОВІРНОСТІ НАУКОВИХ ПОЛОЖЕНЬ, ВИСНОВКІВ І РЕКОМЕНДАЦІЙ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Представлена робота є цілісним самостійним дослідженням. Структура роботи логічно побудована та відповідає предмету, об'єкту, меті та завданням дослідження. Прослідковується тісний взаємозв'язок поставлених завдань, наукової новизни та сформульованих висновків.

Аналіз змісту дисертації, опублікованих праць та автореферату підтверджує високий ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, що містяться у роботі та виносяться на захист. У роботі сформульовано низку теоретико-методологічних положень, висновків і рекомендацій, що характеризуються науковою новизною та підтверджують особистий внесок автора у розвиток теорії, методології та практики

фінансового забезпечення інноваційного розвитку. Висновки є обґрунтованими, комплексно відображають основні положення здійснених досліджень, а також можливі напрями їх практичного втілення.

Відтак, обґрунтованість одержаних у роботі результатів підтверджується тим, що основні результати дослідження пройшли апробацію шляхом оприлюднення на міжнародних та всеукраїнських конференціях, основні положення роботи знайшли своє відображення у 26 наукових працях, крім того, наукові результати були впроваджені у практику та навчальний процес.

Достовірність сформульованих у роботі наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечена достатнім обсягом опрацьованої здобувачем наукової інформації та підтверджується глибоким аналізом наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, використанням фактичної інформації, спеціалізованих періодичних видань, аналітичних даних інформаційних агенцій, матеріалів статистичної звітності. Виклад теоретичного матеріалу підкріплений аналізом фактичних даних, графічним матеріалом, власними розрахунками, посиланнями на положення чинного законодавства.

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ, ВИСНОВКИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ, СФОРМУЛЬОВАНІ У ДИСЕРТАЦІЇ, ЇХ НОВИЗНА

Структура дисертації побудована відповідно до поставленої мети та завдань. Три розділи знаходяться у логічному взаємозв'язку і охоплюють теоретичні та практичні аспекти обраної теми, забезпечуючи цілісність роботи. Таким чином, зміст роботи, широкий перелік (234 назви) використаних фахових літературних джерел, значний обсяг проаналізованого практичного матеріалу, статистичної інформації свідчать про повноту і глибину проведеного дослідження, що дало змогу отримати важливі наукові та практичні результати.

У першому розділі обґрунтовано концептуальні основи фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки. Зокрема, конкретизовано поняття “фінансове забезпечення”, “інноваційний розвиток”, “фінансове забезпечення інноваційного розвитку”, “система фінансового забезпечення інноваційного розвитку”. На високому науковому рівні подано результати дослідження генезису, поглядів на сутності поняття фінансового забезпечення

інноваційного розвитку, а також досліджено інституційно-правове забезпечення інноваційної діяльності.

В аналітичній частині роботи здійснено структурно-функціональний аналіз системи фінансового забезпечення інноваційної діяльності в Україні, досліджено динаміку фінансового забезпечення інноваційного розвитку національної економіки. Водночас важливо відзначити ґрунтовну діагностику стану та проблем фінансового забезпечення інноваційної діяльності економіки України. Зокрема, вагомий науковий інтерес становить розрахована економічна ефективність (віддача) інновацій у західних регіонах країни.

Третій розділ присвячено оптимізації фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки України. Зокрема, визначено вектори удосконалення фінансового забезпечення інноваційного розвитку національної економіки у контексті європейського шляху розвитку України й необхідності підвищення її конкурентоспроможності.

Безумовним науковим здобутком дисертанта є розроблена модель оцінювання рівня фінансового забезпечення інноваційного розвитку національної економіки на основі використання елементів теорії нечіткої логіки, що дало змогу запропонувати рекомендації щодо підвищення ефективності фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки.

Практичну цінність мають дослідження витрат на інновації та стану макроекономічних показників національної економіки на основі кореляційно-регресійного аналізу, а також прогнозування фінансового забезпечення інноваційної діяльності України за допомогою застосування ретроспективного аналізу на основі теорії ланцюгів Маркова.

Належним чином обґрунтованою є концепція удосконалення фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки України із врахуванням іноземного досвіду, застосування якої дозволить досягти інноваційного, фінансово-кредитного, економічного, соціального та екологічного ефектів.

Запропоновані висновки і рекомендації логічно випливають із положень дисертаційної роботи. Об'єкт, предмет, мета, завдання дослідження сформульовані у відповідності до обраної теми. В межах усіх розділів та

підрозділів дисертації простежується послідовне та обґрунтоване вирішення наукового завдання щодо формування й розвитку теоретико-методологічних і практичних положень фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки. Таким чином, можна зробити висновок про те, що дисертація є завершеною науково-дослідною роботою із логічно пов'язаною, цілісною композицією, науковим стилістичним наповненням та авторською манерою викладення матеріалу.

ТЕОРЕТИЧНЕ І ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Наукові положення, висновки й рекомендації, отримані дисертантом за результатами дослідження, є вагомим внеском у розвиток теоретичних, методичних та практичних засад здійснення фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки.

Практичне значення результатів дослідження полягає у використанні розроблених автором матеріалів та рекомендацій, що можуть бути основою для формування стратегії соціально-економічного розвитку регіону на інноваційних засадах. Зокрема, окремі висновки та рекомендації використано в діяльності Департаменту економічного розвитку Львівської міської ради (довідка № 23-вих-37 від 28.12.2018 р.) та Відділу фінансів Мостиської міської ради (довідка № 2.17-1971 від 30.10.2018 р.).

Науково-методичні положення дисертації застосовують у навчальному процесі на економічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка під час викладання дисциплін: “Фінанси”, “Фінанси підприємств”, “Фінансування інноваційної діяльності підприємств”, “Інноваційний розвиток підприємств” (довідка № 4765-Н від 22.10.2015 р.).

ПОВНОТА ВІДОБРАЖЕННЯ НАУКОВИХ ПОЛОЖЕНЬ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ В ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЯХ

Теоретико-прикладні положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи, що містять визначені елементи наукової новизни, повною мірою

знайшли відображення у 26 наукових працях загальним обсягом 11,78 д. а. (9,12 д. а. належить особисто автору), з них: 1 монографія у співавторстві, 12 статей – у наукових фахових виданнях України (в тому числі 3 статті у наукових журналах, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних), 1 стаття у зарубіжному виданні та 12 публікацій апробаційного характеру. Результати дослідження презентувалися, обговорювались та одержали позитивну оцінку на 12 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, які проводилися у Львові, Тернополі, Києві, Харкові, Одесі, Сімферополі, Ужгороді, Черкасах, Нью-Йорку.

В оприлюднених наукових працях основні положення дисертаційної роботи та результати дослідження висвітлено з достатньою повнотою. Характер видань і зміст опублікованих наукових праць відповідають вимогам ДАК МОН України, рекомендованих для повноти висвітлення отриманих результатів дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит.

Публікації та автореферат в повній мірі відображають зміст дисертаційної роботи. Аналіз публікацій автора дає змогу зробити висновок про повноту викладу основних наукових положень її дисертаційного дослідження у науковій літературі.

ДИСКУСІЙНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ЗАУВАЖЕННЯ ДО ДИСЕРТАЦІЇ

Дослідження вирішує багатоаспектне та складне науково-практичне завдання, але, незважаючи на високий рівень його підготовки та позитивну оцінку, вважаємо за доцільне звернути увагу на наступні дискусійні положення і зауваження, зокрема:

1. У першому розділі (п. 1.2, с. 48-51) представлено тлумачення категорії “фінансове забезпечення”, у якому автором дещо звужено висвітлено думки зарубіжних вчених з цього питання, що суттєво обмежило предмет наукового дослідження.

2. Дисертант у другому розділі (п. 2.2, с. 111-134) проводить аналіз стану та динаміки показників фінансового забезпечення інноваційного розвитку

економіки України за період 2012-2017 рр., в той час як аналіз джерел фінансування інноваційної діяльності здійснює за період 2007-2017 рр. (таблиця 2.2, с. 112). На наш погляд, періоди аналізу мають співпадати.

3. Дисертаційна робота була б більш комплексною, якби у п. 2.3 було визначено економічну ефективність (віддачу) інновацій (табл. 2.13, с. 152) загалом по всіх областях України, а не лише у західних регіонах України, що дало б змогу отримати більш глибокі висновки.

4. Робота значно виграла б, якби було проведено дослідження впливу інструментів фінансового забезпечення на стан та динаміку інноваційної діяльності у розрізі регіонів України на базі кластерного аналізу, що дало б змогу оцінити рівень реалізації інноваційного потенціалу регіонів України та ще ґрунтовніше надати пропозиції щодо його удосконалення.

5. На рис. 3.7 (п. 3.3, с. 205) представлено концепцію удосконалення фінансового забезпечення інноваційного розвитку національної економіки, яка включає концептуальну мету, цілі та засоби удосконалення, організаційну підтримку прийняття рішень, реалізацію та результати концепції. На нашу думку, дослідження було б повнішим, якби автор дану схему доповнила переліком принципів формування концепції.

Загалом, зазначені вище зауваження не зменшують наукової та практичної значущості основних положень дисертації, зроблених висновків, наданих рекомендацій та загальної позитивної оцінки виконаного дослідження, а лише підкреслюють актуальність, складність та комплексність обраної теми.

ВИСНОВОК ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ РОБОТИ ВСТАНОВЛЕНИМ ВИМОГАМ МОН УКРАЇНИ

Дисертаційна робота Пилип'юк Я. В. на тему “Фінансове забезпечення інноваційного розвитку економіки України” є цілісним, завершеним, оригінальним, самостійним науковим дослідженням, має свою актуальність, теоретичне та практичне значення. За рівнем наукової новизни наведені у дисертаційній роботі результати відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук. Обґрунтовані у

дисертаційній роботі наукові положення, висновки, рекомендації та пропозиції в комплексі поглиблюють теоретико-методологічні засади й обґрунтовують практичні аспекти фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки України.

Зміст автореферату та основні положення дисертації є ідентичними. Обсяг друкованих праць та їх кількість відповідає вимогам МОН щодо публікації основного змісту дисертаційних досліджень.

Усе викладене вище дає можливість зробити висновок про те, що дисертація на тему “Фінансове забезпечення інноваційного розвитку економіки України” є завершеною науково-дослідною роботою та відповідає вимогам МОН України, які висуваються до робіт на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук, зокрема, п.п. 9, 11, 12, 13, 14 “Порядку присудження наукових ступенів”, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р. (зі змінами і доповненнями), а її автор Пилип'юк Ярина Василівна заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит.

Офіційний опонент:

кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансового
менеджменту та страхування
Тернопільського національного
економічного університету

[Handwritten signature]
В. В. КОСТЕЦЬКИЙ

[Handwritten signature]
Завірюю: *[Handwritten signature]*
Зав. загальним відділом *[Handwritten signature]*